

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Pro die pentecostes. Ser[mo]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

In die Pentecostes

rena nõ sapiunt. Et i amb. Gustato spũ de
sicut ois caro. i. ois carnalicas. oisq; mung
dantat Vere a spũscõ loqbat q dicebat
Philp. ij. Dia detrimẽtu fea z abitoroz
vt stercoza vt chĩm lucrificaciã. Tertio
chĩm passionẽ ad meõnã reuocãdo. Nã et
ipe chĩs p spũscõm semetipm obtulit. zc.
vt hĩ Heb. ij. Aug. Si passio saluatoris
ad meõnã reuocet nihil tã durũ qd nõ eq
aio toleret. Jo Heb. xij. Recogitate eũ q
talẽ aduersus semetipm sustinuit z radi
ctionẽ vt nõ fatigemĩ aĩs vris deficiẽtes
Et nota bñ. Qm magnũ est testimoniũ
de chĩo inbitãre cũ q̃s aduersa patienter
tolerat Unõ dr greg. Patientiã maiore re
puto signis z miraculis. vñ Barr. v. Bĩ
q̃ psecutionẽ patiũt ppter iusticiã qm. zc.
Prop̃ iusticiã inq̃t: q̃ vt dr Aug. in q̃
dã sermo. Martyrẽ nõ facit pena: s; causa
Vultĩ q̃ppe multa patiũt p̃t suas ma
las iplẽdas volũtates Isti sũt martyres di
aboli. Alij p̃t p̃ales dicitas z gregãdas
Isti sũt martyres mũdi. Alij p̃t iusticiã
adimplẽdã: s; p̃t petis suis: aut p̃t iu
sticiã defẽdẽdã Isti sũt martyres di. j. Pe
ij. Si qd patimĩ p̃t iusticiã bñ. Et no
ta illõ Eccl. ij. In igne pbat aurũ z a
gẽtũ z hoies receptibiles in camino hũĩ
liãtois. Sed heu heu. Vultĩ se bonos re
putãt q̃ vix vnũ verbũ patienter audiũt: s;
statim cõmoti alios p̃turbant Greg. Qua
lis vnũq; apud se lateat illata cõtume
lia probat. Vultũ etiã se deuotos osten
dũt i p̃speritate q̃ statĩ in aduersitate de
ficiũt. Greg. Pena iterrogat si q̃s in p̃spe
ritate positũ deũ veracit̃ amat. Et Aug.
j. de. ci. dei. Vanet sub similitudie passionũ
dissimilitudo passõz zc. seq̃. Nã z sub eo
dem igne aurũ rutilat z palea fumat z sub
eadẽ tribula palee cõminũtũr z frumen
tũ purgat. seq̃. Vna eadẽq; vis bonos p
bat z purificat: malos vastat z exterminat
zc. seq̃. Nã z pari mõ exagitarũ exhalat
horribilis enũ: z suauit̃ fragrat vnguen
tũ. Indurati q̃ppe multoties in tribula
tiõib; hũĩ vite suũ infernũ incipiũt. Exẽ
plũ de antiocho. ij. Zach. ij. Et de hero
de quẽ angelũ p̃cussit z p̃sup̃t a vermib;
expirauit. Act. xij. Itẽ de Zorã rege iu
da. ij. Paral. xxxj. q̃ mortũ e infirmitate
pessima: nec legit̃ penituisse. Jo nec inter

alios reges e sepultũ. Itẽ de pharone q
multiplicat flagellatũ iter flagella legit̃ ob
duratũ: vt p̃z Exõ. plĩb; caplis. Unõ de
ralib; Hiẽre. xvij. Duplici cõtritiõẽ p̃t
re eos dñe deus noster.

Tertio articulo. Aud. zc. Nec dubiũ
tribulationes patienter sustinere si
gnũ e p̃ntie spũscõ z etne salutis; p̃cõnde
Lex q̃ppe dr Res trãsit cũ onere suo. ff. d
re. iur. l. Ex qua p̃sona. Et extra de vñf.
Tua nos. Pone casũ in hereditate terre;
na. Et applica notãdo q̃ hereditati celestĩ
stĩ dñs adiunxit onẽ tribulatiõis t̃pãlis.
Act. xij. Per mltas tribulatiões oportet
nos intrare regnũ celoz. Nec e credibile
deũ velle hoc onus imponere q̃ viuenti
nisi q̃ vult ei dare hereditatẽ celi.

Pro die pentecostes. Ser.

Quoniam dicitur. Dũ p̃plerẽt dies p̃
pentecostes erat oes discipuli
pari in eodẽ loco. Act. ij. Notanda est
ibi dispositio necessaria ad hũc veniat spũ
ritus scõs. Primo em̃ oportet vt simus
chĩ discipuli tenẽtes vics doctrinã chĩ.
Jo. vij. Si mãseritis in fĩmone meo p̃e
discipuli mei eritis z cognoscetis p̃tate:
qd̃ vics fit p̃ spũscõm q̃ dr spũs veritatis
Secõdo vt simũ aio adunati: q̃ erãt pa
riter in eodẽ loco. ij. Loy. vl. Pacẽ habẽ
te z de pacẽ erit vobiscũ. Tertio q̃ sint
in nob̃ dies p̃tecostes p̃letĩ: p̃ q̃s intel
ligere possum; q̃nq; p̃sideratiões cuilib;
decẽ p̃ceptoz applicãdas ad p̃cepti ob
seruantia inductuas.
Prima e p̃sideratio p̃ceptiue auctorit̃
tatis: s; dei.
Secõda e p̃sideratio subiectiue necessita
tis: s; ñrĩ p̃t multiplicẽ obligatiõẽ.
Tercia e p̃sideratio f̃tributiue vtilitatis;
Quarta e p̃sideratio punitiue penali
tatis: q̃ s; p̃t p̃ntũt trãsgressores.
Quinta e p̃sideratio iustissime eq̃tat̃
q̃ vnũq; mãdatũ equũ e z iustissimũ
Iste q̃nq; p̃sideratiões decies multiplici
cate iuxta decẽ p̃cepta decalogi sũt dies
p̃tecostes: a penta qd̃ e q̃nq; z coste decẽ
Bern. Q̃em fr̃es vt cõpleant in nobis

dies pentecostes: dies remissionis dies exultationis: dies verissimi iubilei et inueniat nos spiritus sanctus pariter propter cordium unitatem in eodem loco per firmam stabilitatem.

Cum venerit.

Primo ar. An spiritus sanctus uenienter uenerit in specie visibili? Rndet Tho. j. pre. q. xliij. De omnibus uidetur secundum uisum modum. Est autem modus conaturalis hominibus: ut per visibilia ad inuisibilia manuducantur. Et ideo inuisibilia dei oportuit hominibus per visibilia manifestari. Sed conueniens fuit inuisibiles missiones diuina per sonas per aliquas creaturas visibiles manifestari. Hora. de spiritu est et benignus hominibus: Iuxta illud Lucani. Cum iuber meliorum: supponit se sedos. i. spiritus. Sed homines docentur in additione capacitate sue manifestando uicem spiritualia inuisibilia per sensibilia que sunt nobis magis nota: ut dicit Aristoteles. viij. methaphisica. Disciplina fit omnibus per magis nota nobis. Sed conuenienter missus est spiritus sanctus in specie visibili: ut patet ex premissa ratione. Huius itaque missionis hodie celebramus festiuitatem. **U**n Ber. Celebramus hodie dilectissimi spiritus sancti solennitatem tota cum iocunditate celebranda: dignam omni deuotione. Proinde si celebramus festum solennitatem quanto magis eius a quo habuerunt ueritatem esse scripti fuerunt. Si ueneramus sacrificatos quanto magis ipsum sacrificatorum oportet honorari. Itaque solennitas hodierna singulariter habet premineriam et dignitatem. Tu quod est festum copiosissime liberalitatis. Ber. Hodie spiritus sanctus procedens a patre largiori munere sue maiestatis in apostolos supuenit et tribuit eis charismatum dona. Et inter illa dona etiam seipsum dedit. Aug. Magna dei misericordia dat donum equaliter sibi. Tu quod est festum amplissime iocunditatis. Un in preface. Quia pro profusis gaudiis totus in orbem terrarum mundus exultat. Aug. lib. 7. p. fest. Est gaudium domine quod non datur impijs sed his que colunt te. Quorum gaudium tuum ipse es: et ipsa est beata uita in terris. Tum quia est festum excellentissime sanctitatis. Est enim festum eius que sanctus est per essentiam et sanctificatiuus omnium sanctorum. Un Rhoen. j. or. Spiritus sanctificatio nis. Preterea pens solennitas est conclusio omnium precedentium solennitatum que ad nostram spectat salutem principalissima nostra sol-

lennitas in presenti uita. Nec enim solum ad uentum spiritus sancti in specie visibili super apostolos: sed et inuisibile eius aduentum in animas nostras hodie ueneramus. Nec aliquid quod nobis prodesset filij dei incarnatio: natiuitas: passio: resurrectio: et ascensio: nisi spiritus sanctus in nos ueniret. Bern. Post magnificentiā resurgētis: post gloriā ascendentis: post sublimitatē residentis: restabat: ut expectatio iustorum leticia adueniret: et celi muneribus celestes homines implerentur.

Figura. Exodi. xix. Die quinta post imolationem agni paschalis descendit dominus in igne super montem sinai ut legem daret moysi. Expone. Moyses interpretatur assumptus et aquis: et significat choros apostolorum: ex aquis mundi huius assumptus: quibus in die quinta post resurrectionem domini datus est spiritus sanctus in specie ignis: et legem euangelicam in suis cordibus plene receperunt: quoniam uicem ut dicitur Act. ij. repleti sunt omnes spiritu.

Ecce articulus. Nunc dicendum quod spiritus sanctus testimonium prebet quod facit bona opera exercere. Et hoc tripliciter. scilicet.

Purgando.

Illuminando.

Inflammando.

In cuius mysterium spiritus sanctus apparuit in igne. Rabanus. Ignis istas habet naturas purgat: illuminat: et calefacit. sic spiritus sanctus purgat corda: ignorantias illustrat: et tepores excutit. Pro primo nota illud Sach. xij. Per ignem uiam eos sicut uisum argenti. Un Jo. xvj. Cum uenerit paraclitus ille arguet mundum de peccato per quam redargutionem corda purgant. Pro secundo nota illud Ber. Spiritus sanctus in igne apparuit quod spiritus replet ueritatem cognoscere facit. Un ioan. xij. Paraclitus docebit uos omnem ueritatem. Quia itaque homo recte cognoscit et discernendo recte considerat et iudicat que sunt credenda: agenda: fugienda: speranda: et que horreda: signum habet quod in eo est spiritus dei quod ad ista non sufficit cognitio naturalis. Nam ut dicitur. i. Cor. ij. Animalis homo non percipit ea que sunt spiritus dei. Stulticia enim est illi et non potest intelligere quod spiritualiter examinatur. Spiritualis autem iudicat omnia. id est discernit. Pro tertio nota illud Rhoen. xij. Spiritus feruentes. Greg. In igne apparuit spiritus quia ab omni corde quod replet te

porē frigidit̄ excutit̄ hoc in desiderio sue eternitatis accēdit: qđ p̄cipue fit p̄ dei amorē qđ maxie est a sp̄scto. **U**n̄ hodie legit̄ euāgelii d̄ dilectōe dei et de adh̄ctū sp̄ritus sancti: v̄z S̄iqs diligit me ser. me. ser. uabit et p̄ me^o dil. e. et ad e. ve. et mā. a. eū fa. Jo. xiiij. **U**bi tria tangunt multū notanda. Primū qđ amor dei est opofus. cuz d̄r: S̄iqs diligit me ser. me. sua. Et nota bñ S̄iqs diligit me. q. d. Pauci sunt qui me se diligit. Nā supbi diligit honores et p̄tates: luxuriosi voluptates: auarū diuitias. Prouer. i. Stulti ea qđ sibi notia sunt cupiunt. Ps. Filij hoim vsqđ graui corde vt qđ diligit: vanitate et q̄ri. mēda. Lūq̄ pauci sint qđ deū vere diligit. tñ sic d̄r: Bre. in om̄. Ecce si vnusq̄s v̄z requirit an diligit deū: tota fiducia et secura mēte r̄ndet: diligo. Sed audiam^o qđ in euāgelio d̄r. S̄iqs diligit me ser. me. sua. Ecce p̄z qđ amor dei est opofus. Greg. Probat̄ dilectiōis: exhibitio est opis. Hinc in epla Jo. ait: Qui d̄r qđ diligo deū: et mā data ei^o nō custo. men. est. Idē B̄: e. Ad volūmetipos fr̄es charissimi introitus redite: si deū vere amas: exq̄rite: nec tñ sibi aliq̄s credat qđ qđ anim^o sine attestatiōe opis r̄ndeat. De dilectōe p̄ditōz: lingua: mens: et vita requat. Nunq̄ est amor diociosus Opaf em̄ magna si est. si aut opari renuit: amor nō est. Scdm̄ ē qđ amor dei est gr̄tiosus. **U**n̄ in euāgelio sequit̄: Et pater me^o dil. eū. Jo. xiiij. Qui diligit me diligit a p̄re meo. Et Jo. xv. Vos amici mei estis si fecer. qđ p̄ci. vob. Greg. Pensate q̄nta dignitas est esse amicos chr̄i. Ex opposito: vide q̄nta est p̄fusio esse inimicos chr̄i r̄c. Tertiu^o est qđ amor dei est fructuosus: qđ subdit: Et ad eū veniem^o et māsi. ap̄d e. facie. **U**bi nota qđ hoies sunt in triplici differētia respectu aduēt^o dei. Qui d̄a sūt ad q̄s sp̄s sanct^o nunq̄ venit: cui^o mōi sunt indurati: quibz d̄r Act. viij. Dur̄a ceruicēz incircūcis cordibz et auribus vos sp̄s sp̄s sancto resistit̄. Glo. qđ nunq̄ estis penitentiā agētes. Alij sunt ad q̄s uerdu venit: sed mansionez nō facit: qđ sic d̄r Greg. in omel. Per p̄punctiōez qđdam d̄i respectū p̄cipiūt: sed tetatiōis tpe hoc ipm̄ qđ p̄pūcti fuerant obliuiscuntur: sicq̄

ad p̄petranda p̄ctā redeūt: ac si ea minime planissent. Tertij sunt ad q̄s venit et mansione facit: qđ. s. a p̄ctō cauent et in bono p̄ficiunt. **S**ic d̄r: Qui vere deū diligit: qđ ei^o mā data custodit: in eius corde d̄ns venit et mansione facit: quia sic eū amor diuinitatis penetrat vt ab hoc amore tpe tentatiōis nō recedat. **E**xemplū in magdāca Petro: paulo: et mattheo: talis q̄plimis qui post p̄uersionē suā sp̄s p̄seuerauerūt in bono. Eccl̄i. v. Esto firm^o in via dei. et Hebreoz. xij. In disciplina p̄seuerate.

Tertius ar. Audistis r̄c. Cauete igit̄ ne sp̄s sancto resistatis et sic iuste p̄ueni mi eius p̄ntia. Dicit em̄ lex vl. ff. d̄ iudicis. Iuste puaf vnusq̄s eo p̄ra quod agit. **U**n̄ d̄r. xvij. q. iij. Sicur antiquus. Qui iniuriā facit eccl̄ie puari debz cōione ip̄ius. Iniuriā at̄ facit eccl̄ie qđ peccat et qđ in p̄ctis p̄seuerat. Ideo puandus est eius cōione que est p̄ charitate et gratiā sp̄s sancti. Cauete ne sitis ei similes qđ audiens p̄ncipē liberalissimū ad domū suāz declinare velle vt ei multa b̄nficia largiat negligit hospitij p̄parare: imo et clausaz tener portā p̄tra eū. Nō mir si p̄uetur r̄a p̄to bono. **E**xpone: qm̄ in p̄ctō p̄seueras tenet portā clausam p̄tra sp̄s sanctū. **E**state. lix. Iniq̄tates vestre diuiserūt inter vos et deum vestrum.

Feria. ij. Pentecostes Rane.

Quoniam venerit r̄c. Sic deus dilexit mundū vt filiū suū vn̄ gen. daret: vt Jo. iij. et in euang. hōd. Verba hec om̄ dūq̄ de^o libent̄ dabit sp̄m suū. qđ et iam dedit filiū suū. In illis aut̄ verbis tria sūt p̄siderāda. **P**rimū est dilectiōis diuine suauitas: cū dicit. Sic deus dilexit mundū. **S**cdm̄ est dilectiōis sublimitas: cū dicit. Et filiū suū vn̄ genitū da. **T**ertium est dilectiōis vtilitas: cū subdit. Et ois qui credit in eū nō peat r̄c. **D**e p̄mo Ps. Suavis d̄ns vn̄uersis. **D**e secūdo Roma. viij. Propo filio suo nō pepit sed p̄ no. oi. tradi. illū. **D**e tertio Jo. ij. Ois qđ viuit et cre. in me nō moriet̄ in eternū.